

MJenV en MrB

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
7 juli 2023

Projectnaam
Preventieve aanpak
ondermijning

Ons kenmerk
4672032

nota

Brede preventieaanpak (georganiseerde en
ondermijnende jeugdcriminaliteit)

1. Aanleiding

Met de jaarlijkse juli brief wordt inzicht gegeven in de voortgang en uitwerking van de brede preventieaanpak (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om de brief met bijlage naar de Tweede Kamer te verzenden.

3. Kernpunten

In deze jaarlijkse juli brief wordt de voortgang en verdere uitwerking van de brede preventieaanpak (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit aan de kamer gepresenteerd. Deze brief gaat over de verdere uitwerking van de aanpak die is geschetst in de brief van 01 juli 2022.¹

Daarnaast reageert u op de motie van de leden Kuik, Mutluer en Van der Staaij² waarin zij de regering verzoeken om de aanpak, zoals in Tilburg, van criminaliteit die overgaat van generaties op generaties breder in te zetten in meer gemeentenen.

U wordt geadviseerd om de brief in deze vorm te verzenden.

4. Toelichting*

De brief gaat hoofdzakelijk over de voortgang en de verdere uitwerking van de brede preventie aanpak als uitgewerkt in de brief van 01 juli 2022.

4.1 Politieke context

Deze brief is het vervolg op de hoofdlijnenbrief van de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 9 februari 2022³, de kamerbrief van de Minister van Justitie en Veiligheid over de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit van 26 april

¹ Verwijzing brief

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 29 911, nr. 40.

³ Kamerstukken II 2021/22, 35 925 VI, nr. 132.

2022⁴, de kamerbrief over de brede preventieaanpak van jeugdcriminaliteit van 01 juli 2022⁵, en de halfjaarbrief aanpak georganiseerde, ondermijnende criminaliteit 22 mei 2023.⁶ Jaarlijks wordt de kamer in juli via een kamerbrief op de hoogte gesteld van de verdere uitwerking en voortgang van de brede preventieaanpak.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
7 juli 2023

Ons kenmerk
4672032

Commissiedebat Criminaliteitsbestrijding, georganiseerde criminaliteit en ondermijning van 6 april jl.

In het commissiedebat heeft u toegezegd later terug te komen op de verdere uitrol van de Tilburgse familieaanpak ten behoeve van de preventie van jeugdcriminaliteit. In het daarop volgende twee minutendebat is hierover een motie ingediend. Deze brief gaat daarom dieper in op dit onderwerp, waarmee de motie wordt afgedaan.

4.2 Financiële overwegingen

<p>Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)</p>	
<p>1. Doel</p>	<p>Het hoofddoel is het voorkomen dat kwetsbare kinderen en risicojongeren – van +/- 8 tot 27 jaar – de (georganiseerde en ondermijnende) criminaliteit in gaan en zich doorontwikkelen tot geharde criminelen. De aanpak is domeinoverstijgend en gebiedsgericht in een aantal (conglomeraties van) gemeenten en bestaat uit situationele, slachtoffer- en dadergerichte maatregelen en versterking van de justitiële functies in de wijk. Het verbeteren van de sociale cohesie in wijken en betrokkenheid van jongeren en hun sociale omgeving speelt hierbij een belangrijke rol. Dit wordt gecombineerd met de landelijk flexibele inzet van effectieve interventies (ook) in wijken waar de jeugdproblematiek groot is of waar preventief ingrijpen toename van de problematiek kan voorkomen. Het voorkomen van herhaald ouderschap vergt in aanvulling hierop extra inzet tijdens en na detentie.</p>
<p>2. Beleidsinstrument(en)</p>	<p>De aanpak loopt langs de volgende sporen:</p> <p>A) Domeinoverstijgende en gebiedsgerichte preventieve aanpak jeugdcriminaliteit Een geselecteerd aantal gemeenten krijgt de mogelijkheid om in hun meest kwetsbare wijken een domeinoverstijgende en gebiedsgerichte aanpak neer te zetten. Die bestaat uit het bieden</p>

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 29 911, nr. 348.

⁵ Kamerstukken II, 2022-2023, 28 741 nr. 86.

⁶ Kamerstukken II, 2022-2023, 29 911, nr. 417.

	<p>van kansen aan jongeren (en indien in beeld: hun broertjes of zusjes) die kwetsbaar zijn om in de criminaliteit te geraken, maatregelen in de sociale, fysieke en online leefomgeving van de jongeren en het versterken van de gemeente en justitiële partners in de wijk, zodat crimineel gedrag gecorrigeerd wordt. Door in te zetten op de gemeenten waar de problematiek het zwaarst is worden de middelen zo doelmatig en doeltreffend mogelijk ingezet.</p> <p>B) Aanvullende brede flexibele aanpak In deze aanpak worden gemeenten of wijken met een specifieke problematiek gericht ondersteund, bijvoorbeeld door de inzet van bewezen effectieve interventies. Hierbij kan inzet op de fases van preventie verschillen en zijn verschillende combinaties mogelijk. Het gaat hierbij mede om gebieden waarin een volledige domeinoverstijgende en gebiedsgerichte aanpak minder doeltreffend zou zijn. Inzetten op de meer specifieke en actuele problematiek met gerichte interventies draagt daardoor ook bij aan de doelmatigheid.</p> <p>C) Versterking jeugdstrafrechtketen Hierbij wordt specifiek ingezet op de derde fase van preventie, namelijk het voorkomen dat doorgroei plaatsvindt en het voorkomen van recidive. We investeren met structureel in de jeugdstrafrechtketen, door de samenwerking in de jeugdstrafrechtketen te versterken en met de (door)ontwikkeling van straffen en maatregelen voor risicogroepen, zoals doorgroeiers en verharde jonge criminelen. Door de jeugdstrafrechtketen te versterken zullen sporen A en B doeltreffender zijn.</p>
<p>3A. Financiële gevolgen voor het Rijk</p>	<p>Voor 'Preventie met gezag'; het voorkomen van jonge aanwas ondermijning en de versterking van de justitiële functie in de wijk' is structureel per Prinsjesdag 2021 82 miljoen beschikbaar (Kamerstukken II, 2021-2022, 29 911, nr. 329). Met de extra coalitieakkoordmiddelen voor de preventie van jeugdcriminaliteit – in aanvulling op de Prinsjesdaggelden voor ondermijning zetten we dit jaar met € 60 miljoen, oplopend naar € 143 miljoen vanaf 2025, voor het eerst structureel in op preventie van (ondermijnende en georganiseerde) jeugdcriminaliteit.</p>
	<p>Diverse maatschappelijke sectoren, waaronder jongerenwerk, scholen,</p>

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
7 juli 2023

Ons kenmerk
4672032

3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	leerplicht/toeleidingsinstanties profiteren van de extra financiële impuls bij gemeenten. Gemeenten moeten inzichtelijk maken hoe zij binnen de domeinoverstijgende wijkaanpak bijdragen in de vorm van cofinanciering maar hier zitten geen minimale financieringseisen aan verbonden.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Verwacht wordt dat dankzij een intensieve, domeinoverstijgende en wijkgerichte aanpak de gemeenten in nauwe samenwerking met ketenpartners in het sociale, zorg- en veiligheidsdomein (inclusief justitiële partners) het verschil kunnen maken door samen op te trekken, elkaar aan te vullen en op basis van zoveel mogelijk evidence based interventies bij te dragen aan het voorkomen van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit. De brede preventieaanpak leidt tot een vermindering van de risicofactoren en een vergroting van de beschermende factoren op crimineel gedrag. Door de samenhang tussen de verschillende sporen wordt er ingezet op de verschillende leefdomeneinen van de doelgroep. Uiteindelijk is de verwachting dat dit leidt tot een daling van het aantal (jeugdige) criminelen en dat daarmee de beoogde maatschappelijke effecten en gestelde doelen daadwerkelijk worden behaald.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Door met de beschikbare gelden gericht in te zetten op de wijken waarin de problematiek het ernstigst is kunnen wij ze de financiële impuls geven die nodig is om echt het verschil te maken. De inzet op deze geprioriteerde gemeenten heeft daarnaast automatisch ook een impact op de grensgemeenten vanwege de regionale criminaliteitsnetwerken en de mobiliteit van jongeren. Ook moeten gemeenten aantonen dat het geld daadwerkelijk in de wijk terecht komt en wordt ingezet op de juiste doelgroep. Op bestuurlijk niveau is afgesproken de hele aanpak te beschouwen als een leertraject waarbij tussentijdse monitoring en evaluaties van de interventies kunnen leiden tot aanscherping in de aanpak, waardoor de ingezette gelden zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet.
6. Evaluatieparagraaf	Het succes van de aanpak valt of staat o.a. met een goede monitoring en evaluatie. Mede op basis van de gemeentelijke plannen wordt samen met de gemeenten een doorstart gemaakt om tot een goede monitorings- en evaluatiesystematiek te komen. Het doel is om deze zowel aan te laten sluiten bij de monitorings- en evaluatiesystematiek van de brede ondermijningsaanpak als bij die van

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
7 juli 2023

Ons kenmerk
4672032

	het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. De evaluatie en monitoring van de onderdelen van de aanpak wordt daarnaast zo veel mogelijk meegenomen in de Strategische Evaluatie Agenda.
--	---

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
7 juli 2023

Ons kenmerk
4672032

4.4 Krachtenveld

De inhoud van deze brief is schriftelijk afgestemd met interne partners, interdepartementale partners, het Strategisch beraad Ondermijning, het Coördinerend Beraad Jeugd, de ACAO en wordt besproken in de MCAO van 4 juli.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.